

Ermeni sorunu konusunda son ayların en önemli olayı Fransa’da Ermeni soykırımı iddialarını reddeden kişilere ceza verilmesini öngören bir yasa kabul edilmesi olmuştur. Ancak bu yasa başta ifade özgürlüğü olmak üzere Fransız Anayasasının bazı ilkelerine aykırı olduğu gerekçesiyle iptal edilmek üzere Fransız Anayasa Konseyine gönderilmiş olduğundan henüz yürürlüğe girmemiştir. Ermeni soykırımı iddiaları kabul etmeyenlerin cezalandırılması girişimleri ve bunların Fransız Devlet Başkanı tarafından desteklenmesi Türkiye ile Fransa arasında önemli bir anlaşmazlık haline gelmiştir. Dergimizin ilk yazısı olan **Olaylar ve Yorumlar**’da söz konusu yasanın geçirdiği aşamalar, tarafların görüş ve eleştirileri ve bu bağlamda Türkiye-Fransa ilişkileri ele almıştır.

Bu sayının ikinci yazısı olan ve eski Dışişleri Bakanı Yaşar Yakış tarafından kaleme alınmış bulunan **Fransa’nın Soykırım Çelişkisi** başlığını taşıyan yazı Ermeni soykırımını reddedenlerin cezalandırılmasına dair yasanın hukuki çelişkilerini ve Fransız Anayasa’sına aykırılığını ele almakta, normal koşullarda Fransız Anayasa Konseyi tarafından tamamen veya kısmen iptal edilmesi beklenen bu yasanın, iptal edilmediği takdirde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne götürülebileceği belirtilmektedir.

Soykırım, esas itibariyle, bir hukuk kavramıdır. Ancak bu kavram günümüzde çok kere tarih, siyaset ve sosyal bilimlerle beraber ele alınarak siyasi alanda bazı sonuçlar çıkarılması için de kullanılabilir. William A. Schabas ünlü bir soykırım hukukçusudur. Ancak kitabı “Genocide in International Law” da tarihi olaylar bakımından bir fikir karmaşası görülmektedir. Prof. Dr. Sadi Çaycı tarafından kaleme alınan Milletlerarası **Hukukta Soykırım Kavramı: 1915 Olayları açısından William A. Schabas’ın Görüşleri** başlığını taşıyan yazı, Schabas’ın bu konudaki çelişkilerine dikkati çekmektedir.

E. Büyükelçi Pulat Tacar **Bir Adil Belek Sorunu Ya da İfade Özgürlüğünün Sınırları Hakkında Bir AİHM Davası** başlıklı yazısında Ermeni soykırım iddialarının gerçek dışı olduğunu beyan etmesi nedeniyle İsviçre’de mahkûm edilen ve cezası kesinleşen Doğu Perinçek’in Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde açtığı davayı ele almaktadır. Bu dava, davacının haklarının korunmasının ötesinde, ifade özgürlüğünün tanımı ve İsviçre kanunlarının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırılığı bakımından da ayrıca önem arz etmektedir.

Aram Andonyan tarafından 1920 yılında kaleme alınan Naim Bey’in anıları başlıklı bir kitap içindeki Talat Paşa’ya atfedilen telgraflar nedeniyle yıllarca Ermeni soykırım iddialarının kanıtı olarak takdim edilmişti. 1983 yılında

Şinasi Orel ve Süreyya Yuca tarafından yazılan “Talat paşa’ya Atfedilen Telgrafların İçyüzü” kitabı Andonyan’ın kitabında yer alan belgelerin sahte olduğunu ortaya koymuştu. İzleyen yıllarda söz konusu belgelerin sahte değil gerçek olduğunu kanıtlamak için bazı girişim ve çalışmalar yapılmıştır. Maxim Gauin “**Sahteciliğe Karşı Tarihsel Araştırma: Aram Andonya’nın “Naim Bey’in Hatıraları ve “Hakikiliğini” Savunmak İçin Yapılan Çağdaş Girişimler”** başlıklı yazısında bu girişimleri incelemekte ve bunların Andonyan’ın kitabından daha az yanıltıcı olmadığını ortaya koymaktadır.

Bu sayıda dört kitap tahlili bulunmaktadır Bunlar Robert Fisk’in **Büyük Medeniyet Savaşı- Ortadoğu’nun Fethi**, Ahmet İnel ve Michel Marian’ın **Ermeni Tabusu Üzerine Diyalog**, Yıldız Devci Bozkuş ile Sultan Deniz Küçük’er’in **Ermeniler ve Armenia Bölgesinin Eskiçağ Tarihi** ile 20 Nisan 2011 tarihinde düzenlenen bir sempozyuma sunulan bildiriler hakkındaki **Osmanlı’dan Günümüze Emperyalizm Kısacasında Ermeni Sorunu** başlıklı kitaplardır.

Bu tahlillerin ikisi üzerinde ayrıca durmakta yarar vardır.

Ahmet İnel ve Michel Marian’ın tarafından Fransızca olarak kaleme alınan kitabın Türkçe çevirisi olan Ermeni Tabusu Üzerine Diyalog başlıklı kitap hakkında Dergimizde daha önce (Sayı 33/34- 2009) Sayın E. Büyükelçi Pulat Tacar’ın “Ermeni Tabusu Üzerine Diyalog’a İlişkin Notlar” başlığı altında bu kitapta yer alan başlıca görüşler incelenmiş ve bazı yorumlarda bulunulmuştu. Dr. Bahar Senem Çevik-Ersaydı’nın bu sayımızda yer alan tahlili ise söz konusu kitaptaki konuları toplumsal psikoloji açısından incelemektedir.

Robert Fisk Ortadoğu konuları üzerinde uzmanlığı bulunan, genelde aşırı fikirler ileri süren ve herkesi ve özellikle tanınmış politikacıları, çok kere haksız bir şekilde eleştirmekten çekinmeyen ve bu nedenle de kendisine özel bir isim yapmış bir İngiliz muhabir/yazardır. Fisk’in, Ortadoğu’nun dışında olmasına rağmen, sıkça değindiği konu Ermeni soykırım iddialarıdır. Geçen yıl ülkemizde Büyük Medeniyet Savaşı - Ortadoğu’nun Fethi başlığı altında yayımlanan son kitabı hakkında tarafımdan kaleme alınan bir tahlilde bu kitap temelinde Robert Fisk’in Ermeni sorununa yaklaşımı, bir Ermeni soykırımı olduğunu kanıtlamak için çok kere gerçek dışı iddia ve çabaları ve genellikle Türkiye karşıtı tutumu örnekleriyle anlatılmaya çalışılmıştır.

Bazı değerli yazarlarımızın telkini üzerine bu sayımıza 2010 ve 2011 yıllarında Ermeni Sorunu, Türkiye Ermenistan ilişkileri ve bunlarla ilgili konular hakkında ayrıntılı bir kronoloji konmuş bulunmaktadır.

İçten saygılarımızla